

ABONAMENTUL.

Un an 80 cor. (60 lei)

1/2 an 40 „ (30 lei)

1/4 an 20 „ (15 lei)

O lună 7 „ (5 lei)

Un nr. 30 fil. (25 bani)

□ □

Unirea

ZIAR NAȚIONAL — APARE ZILNIC.

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 1 cor., a doua
și a treia oară 80 fil.

Manuscrite sunt a se
trimite la Redacția
„UNIRII” Blaj.

□ □

Spre luminare.

București, Februarie.

Dumnezeu a voit ca neamul românesc să-și capete unitatea lui politică. Din Carpați până la Mare, dela Tisa în răsărit, toți românii uniți în acelaș gând, mulțumesc Proniei, că pot vedea realizat visul, care aproape mii de ani, a fost al tuturor strămoșilor, mărturisit uneori, tăgăduit câte odată, dar visul care a încălzit toate sufletele românești ce au trăit și trăesc pe acest binecuvântat pământ hrănit cu sânge românesc, udat cu lacrimile a optsprezece veacuri de suferință românească.

Totul se naște în durere și în frământări. Renașterea României, nu poate fi ferită de durerile, ce în chip firesc, se țin de ea. Dar dator este omul, să caute să îndulcească orice suferință. Destul este zilei amărăciunea ei. Să nu caute nimeni, să mărească durerea. Suntem doar în zile de veselie, să nu le micșoreze nimeni măreția lor!

Românii Ardeleni, s'au arătat la înălțimea vremilor. Uniți într'un suflet, au primit cu brațe deschise pe toți cei ce au venit la ei. Programul pe care l-au desfășurat la Alba-Iulia, i-au arătat pe românii ardeleni, vrednici de fericirea lor.

Să nădăjduim că până în cele din urmă, și noi cei din România Veche, vom ști ce ne cerzorii României de mâne; ce trebuie să facem pentru ea. România veche, are — o știm noi bine — păcatele ei. Este acum un fel de modă să imprecăm în tot ce a fost acolo. Partidele politice din țară, oamenii ce au condus trebile publice, sunt arătați într'o lumină, ce nu e cea adevărată.

În Senat, la Iași, am spus că sunt adânc convins de cinstea personală, și de patriotismul șeful partidului liberal. Am îndrăznit atunci, să spun aceea ce este și azi credința mea. Credința cu atât mai curată, cu cât atunci, când am mărturisit-o, trebuia oarecare curaj, ca să o

facă cineva. Dar nimic nu m'a împiedecat să o fac, fiindcă credința aceea, eră în mine o adâncă convingere.

Nu am înțeles nicioda că divergențele politice, deosebirile de vederi, să întunece adevărul. Atât cât pot, cât mi-se îngăduie, am luptat și voi luptă pentru adevăr și dreptate.

Adevărul cere să mărturisim că în România Veche, partidele adverse fac o mare nedreptate Dlui Al. Marghiloman, când se încearcă să-l arate ca potrivnic al idealului național românesc. Cei ce au stat alături de acest bărbat de stat, necontenit dela izbucnirea marelui război mondial, știu ce mare nedreptate i-se face. Între acei ce au fost alături de fostul președinte al Consiliului de Miniștri, suntem și noi. Datori suntem deci, să facem cunoscut adevărul și fraților Ardeleni. — Fie-ne dar permis, ca din Blaj, din Sionul românesc, să luminăm spiritele.

Legat prin tradiție, prin ceea ce constituie religia amintirilor de partidul național-liberal, am fost siliți a ne depărta de acest partid, de îndată ce a închis ochii Eugeniu Carada, într'o vreme când fapte concrete, mă făceau să mărturisesc, că ridicarea morală a neamului românesc, numai din Blaj poate veni. Eram decis să nu mai fac politică. D. Marghiloman a crezut, că acțiunea mea în politică putea fi folositoare, și m'a rugat să intru în rândurile partidului conservator, când acel partid — la 1914 — încerca, cu succes vădit, să pornească pe calea progresului și a democrației. Curând după aceea am fost chemat să iau conducerea partidului conservator-progresist, într'unul din arondismentele capitalei. Era în Maiu 1915, câteva luni după izbucnirea războiului. Am trimis atunci alegătorilor mei, o scrisoare manifest, din care voiu să reproduc câteva rânduri. Ele arată care e politica dlui Marghiloman și a soților lui.

Politica noastră, scriam noi la 10 Maiu 1915 „nu este nici

germanofilă, nici francofilă, ci curat numai românească. Nu voim ca sângele fiilor și fraților noștri să se verse în alt scop, de cât cel al măririi neamului. Nu înțelegem ca cetățenii să suspoarte grelele jertfe ale războiului, decât într'un anumit și bine-determinat scop: Mărirea și cinstea Poporului Român“. Voim „să nu cădem în cursa cuiva. Nu este vorba aici decât de interesele cele mai curate ale României și ale românismului“. „Când va sosi ceasul, când vom fi absolut siguri, că prin acțiunea noastră vom ajunge la realizarea idealului național, Partidul conservator, în înțelegere cu partidul liberal, vor da semnalul“. „Cele două partide istorice ale Țării, mână în mână, își vor face datoria către Țară așa cum și-au făcut-o la 1848, 1857, 1859, 1866, 1881 și 1907, adevărat în toate împrejurările când a fost vorba de România și de soarta ei“.

Așa gândeam în 1915. Și dacă în 1916, nu s'a putut face sfânta Unire; pricina e, că Marghiloman credea că nu sosise încă momentul.

Între liberali și conservatorii progresiști a fost o deosebire. Toți au voit idealul național integral, e de netăgăduit. Brătianu voia să ia Basarabia, trecând în Ardeal. Marghiloman credea că nu ne putem apropia de Ardeal, până ce nu intrăm în Basarabia.

Acum Ardealul și Basarabia, s'au unit cu România una și nedespărțită, o Românie nouă, și să sperăm mai bună și frumoasă.

Or fi având partidele pe partea cărora stau ei, scăderile lor, le știm noi, dar nedrept este a zice că unul a fost mai puțin românesc ca celalalt.

M. Theodorian Carada.

A dispărut

de pe fața pământului o speță de oameni, de cari nu te puteai desbărâ până acum, — odată cu capul.

Plecai la gară, ei se a țu neau pe urma ta, mirosiau cu nasul lor subțire în ce direcție pleci, înainte de a-ți scoate biletul. Cum-părai niște ziare? Ochiul lor de vasilisc, observa, de cu bună vreme, ce ziare ai ales. În vagon și-se așeză în față, nu te slăbea din ochi nici pe o clipă, urmându-ți toate mișcările, și mirosind ca niște câini de vânătoare, în dreapta și în stânga. Aveau miros deosebit de fin, mai ales pentru preoții noștri, pe cari îi recunoșteau dela distanță, chiar dacă erau în haine civile și erau cu mustățile tăiate „englich“, după ultima modă.

Ii vedeai azi în uniformă de oficer de marină, mâne în straie de cioban, iar poi-mâne te împiedecai de el în uniformă de soldat simplu, și-l vedeai cum adoarme și horcăie îndată ce s'a așezat lângă tine, în sala de așteptare.

* * *

Unde sunt azi?

I-a înghițit pământul, ori s'au vârit ei singuri prin viziuni suterane?

Unde sunt *detectivii* statului maghiar de ieri; unde sunt hienele, ce au maltratată o lume întreagă și au infundat temnițele, cu atâtea mii de oameni nevinovați?

Este cineva să nu fi suferit direct sau indirect, pe urma acestor infami vânători de oameni?

Cost-a chestie atât de intimă și de tainică, pe care să n'o fi violat-o această haită de lupi turbați?

Ei bine unde sunt detectivii, ce au ținut în teoroare o lume întreagă, bătându-și joc de ea?

Nu se poate să-i fi înghițit așa deodată pământul, fără urmă.

Deschideți-vă bine ochii, priviți în jur de voi, și-i veți zări undeva, pitiți în vr'un ungher, abia îndrăznind să respire de groaza, că vor fi descoperiți.

Și ei vor fi descoperiți totuș.

O cere aceasta demnitatea noastră de neam; o cer suferințele atâtor mii de oameni, ce au fost târâți în lanțuri, și maltratați până la sânge, de aceste brute.

Să-i scoatem la iveală; să-i denunțăm noi, la rândul nostru; și să le plătim, cu aceeași monedă, căci lor avem să le mulțămim partea cea mai complexitoare din suferințele și amărăciunile ce le-am îndurat — aici, acasă — în cursul celor patru ani ai războiului.

Al.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

O circulară.

(Fine).

Vă indemn deci în Domnul și Vă rog, Venerați Frați Preoți și iubiți fi sufletești, ca de aici încolo pe M. Sa Regele Ferdinand I. și singur numai pe El, să-l considerați de Domnitor al tuturor Românilor și al ținuturilor, cari fac parte din România mare. Deodată din virtutea puterii Arhieresti, ce-mi este mie dela Dumnezeu hărăzită, dispun, ca atât în Sf. Liturgii, cât și în toate funcțiunile sacre, la orice timp s'ar ținea, la locurile unde Sf. Biserică să roagă pentru Domnitor, să se amintească „dreptcredinciosul și de Hristos iubitorul Regele nostru Ferdinand I.“ rugându-vă bunului Dumnezeu, să-l conducă și mai departe pe calea înțelepciunii, *ca să nu să abată dela porunci nici la dreapta, nici la stânga, ca să fie ani îndelungați întru împărăția sa el și fiii lui.* (Leg II 17, 20).

Precum noului nostru Domnitor, așa și Inaltei lui Familii trebuie să ne alipim cu dragoste și recunoștință. Este oare casă românească, în care să nu fi străbătut vestea despre bunătatea de inimă a unei Regine, înzestrată cu un suflet nobil și ales, care în

timpul încercărilor n'a cruțat oboșală, nici jertfă, n'a cunoscut nici frică de boale, nici de gloanțe, ci tot timpul și l-a jertfit pentru „fiii săi“, petrecând între bolnavi prin spitale, când prin bordeiele celor mai săraci, și părăsiți dintre supușii Săi, sau în mijlocul „ostașilor Săi“, alinându-le durerile, împărțându-i de mângâieri, făcându-i să uite multele neajun-

suri și suferințe, ce îndurau?! Nu, nu este, nu poate fi suflet de român, care să nu să gândească cu dragoste și recunoștință la M. Sa Regina Maria, Doamna tuturor Românilor! Cu aceeași dragoste, cu care încunjurăm pe MM. LL. Regele și Regina trebuie să fim și față de Familia lor Preainaltă. Prințul moștenitor Carol, nădejdea unui neam, Nicolae, care a adunat

în jurul său tineretul Țării întregi, Principele Elisaveta și Maria partașe în activitatea de binefacere a Augustei Lor Mamă, micuța Ileana, toți împreună vrednici sunt de dragostea noastră. Dumnezeu cu brațul său atotputernic ocrotească-l întru mulți ani, spre mărirea Neamului și fericirea Lor personală, păzindu-l de orice încercări grele!

Venerați Frați Preoți și Iubit Popor dreptcredincios! Viitorul neamului nostru să întrezărește în sufletele noastre cele mai frumoase nădejdi! Uniți toți fiii neamului sub o singură Stăpânire, care este în mâna celui mai iubit și iubitor Rege și a Inaltei Sale Familii, trăind într'o Țară, care din belșug își revarsă asupra noastră bogățiile sale, sprijiniți de cătră cele mai mari neamuri ale lumii, între cari indeosebi de nobila Franță, chemat este neamul românesc prin muncă cinstită și devotată a ocupa în scurtă vreme un loc de cinste, deosebită în rândul neamurilor spre a sa mărirea și spre înaintare și înflorirea lumii întregi!

Să nu uităm însă cuvintele Domnului Hristos, că *ce folos este omului de ar dobândi lumea toată, iar sufletul său își va pierde?* (Mat. 16, 26). Mai vărtos acum, la începutul vieții noi naționale, ce ne așteaptă, trebuie să renaștem sufletește, să ne înălțăm cu gândul la Dumnezeu, să ne curățim sufletul de păcate, să ne lăpădăm de fărâdelegile, în cari eventual suntem și cu darul lui Dzeu mai vărtos ca până acum, să lucrăm mântuirea sufletelor noastre.

În curățenia sufletelor noastre să fim recunoscători față de Marele președinte al Statelor Unite: Wilson, care cu mintea sa luminată a aflat calea, pe care să îndrumeze popoarele spre libertate, față de neamurile mari ale Apusului, indeosebi față de Franța, cari cu brațe de fier luptând, au doborât pe cei ce voiau să țină lumea și pe mai departe în cătușele robiei amare, apoi față de Consiliul dirigent și Sfatul național și toți conducătorii neamului românesc, cari prin înțelepciunea lor și jertfele, ce n'au pregetat a aduce pentru frații lor, ne-au condus la împlinirea dorințelor noastre naționale, cruțându-ne de zguduiri și sângeri prea dureroase.

Mai presus de toate însă trebuie ziua și noaptea să cântăm osana și să aducem mulțumită bunului Dumnezeu, care mai mult decât puterea omenească, *„cu mâna tare și cu braț înalt a bătut împărați mari și le-a dat pământul lor moș-*

Pajurei cu două capete

Din grele vremi de grea corvadă,
De când urnită din noroi,
Spurcată pajură de pradă,
Te-ai pus stăpnă peste noi.
Din grele vremi demult s'alege
Pe urma ta acelaș sfat:
Că'n cuibul tău fără de lege
Miroase-a moarte ș'a păcat

Ca un blestem de cununie
Ne stă pierzarea ta'n pervaz
Și ghiara ta de veci ne scrie
Rușinea vieții pe obraz,
Căci n'are iadul vre-un balaur
Mai rău și mai infometat,
Să ceară sânge-atât și aur
Cât bietul meu pământ ți-a dat.

Cu două ciocuri nesătule
În inimă tu ne-ai străpuns,
Nici lacrimi n'ai avut destule,
Nici carne nu ți-a fost deajuns
Ți-am dat feciorii și bărbații
Și ți-am dat plânsul de femei
Ți-am dat sudoarea unei nații
Tu pajură, tu tot mai vrei...

În negru-galben ochiul sorții
Ți-a prins stindardul fără spor,
Căci galbeni ni-s la față morții
Și neagră-i jalea 'n urma lor;
Din ei e casa ta zidită
Și 'n putredele-i temelii
Se macină îmbătrânită
Sub strigătele celor vii...

Azi gemi strivită și bolnavă
Când vulturii gonaci te rup,
Văd din răsufletul de-otravă
Arsura stînsului tău trup.
Din munți, din văi și pân' la mare,
Te smulg, te mușcă și te-alung,
Cu bocete de îngropare
Răsună vaieru-ți prelung...

Nu ne-au scris zodiile nouă
Ce-ți blăstămam la căpătâi,
Cu vлага noastră frânta 'n două
Să-ți fim la groapă cei dintâi.
Dar când potopul tuturoră
Va 'nchide praznicul grozav
Vom fi și noi să 'ntindem hora
Pe stârvul tău căzut în prav.

Atunci în milostiva clipă
Când cufundându-se 'n amurg
Pe sfâșiata ta aripă
Va plânge schilavul Habsburg.
Atunci privind din nou cărărea
De ani o mie, robi ai tăi
Vom stă învinși simțind mustrea
Că singuri nu ți-am fost călăi!).

Octavian Goga.

senire seroilor sdi, că intru umilința noastră și-a adus aminte de noi Domnul și ni-a scăpat pe noi de inimizii nostri. (Polieleul).

Ca aceasta să se facă uniform în toată dieceza, dispunem de pe acuma, ca în ziua, când se va publica încheierea păcii, ori în Dumineca sau sârbătoarea următoarea acestei zile, în semn de mulțumită să se cânte la finea liturgiei Doxologia cea mare, rugând deodată pe bunul Dumnezeu, să ne conducă pe calea păcii spre fericirea vremelică și vecinică, păzindu-ne pe noi și lumea întreagă de ciumă, de foamete, de cutremur, de foc, de sabie, de venirea altor limbi asupra noastră și de războiul cel dintre noi: și pentru că blând, milostiv și bun păciuitoare să fie bunul și iubitorul de oameni Dumnezeu nostru... și să se îndure spre noi. Amin.

Dat în Lugoj, ședința consistorială ținută la 24 Noemvrie (7 Decemvrie) 1918.

Episcop Valeriu Traian m. p.

Convocarea sinodului diecezan în dieceza Lugojului:

Terminându-se războiul mondial și recâștigându-se dreptul de liberă intrunire P. S. Sa *Dr. Valeriu Traian Frențiu* Episcopul Lugojului prin decre-

tul de dat 27 Decemvrie st. n. Nr. 3073—1918 a denumit sub prezidiul Rss. Dr. Daniel Fireza, canonic, directorul cancelariei diecesane, o comisiune pregătitoare pentru sinodul diecezan. Amăsurat propunerii făcute de aceasta comisiune, sinodul diecezan se va convoca pe Miercuri în săptămâna luminată a Anului 1919. Obiectele de pertractat și propuse de comisiunile pregătitoare se vor publica cât mai curând în „Foaia oficioasă”, și se vor pertracta și în sinoadele protopopești din primăvară, cari la rândul său încă vor putea face propuneri pentru sinodul diecezan.

Probabil, că cu ocaziunea acestui sinod se vor complini și cele 2 stule vacante capitulare, decumva până atunci nu se va lega concordatul cu Roma și acela nu ar dispune altfel.

Tot cu ocaziunea acestui sinod se va completa și Consistorul diecezan, care de aci încolo în ședințele plenare ținute la anumite intervale va completa beneficiile parohiale vacante.

* Trimițătorii de epistole închise sunt recercați, în propriul lor interes, să nu lipească plicurile. — Prin lipirea plicurilor să îngreunează censurarea și se întârzie expedierea epistolelor.

Organizarea Românilor din Turda-Arieș.

În 30 Ian. st. n. preoții români din județul Turda-Arieș s'au întrunit în sala festivă a casei județului la conferență frățască spre a debate și hotărî ținuta ce au să o iee în fața prefacerilor istorice actuale și viitoare. Înainte de amiaza zilei s'a petrecut cu comunicatele comisiei convocatoare, cu vorbiri cari au schițat situația și cu cetirea proiectului de activitate viitoare prezentat de comisia pregătitoare. Proiectul a fost acceptat în principiu.

După-amiazi clerul a ținut o ședință împreună cu toți intelectualii (avocați, oficiali, proprietari, învățători). În conferința aceasta s'a primit cu însuflețire proiectul de muncă acceptat mai înainte în sinul preoțimii. Pe baza aceluia program s'a hotărît să se organizeze județul întreg, iar lumea românească să fie încunoștinată despre acest început de acțiune națională, democratică, creștină.

În vederea organizării tuturor Românilor din județ s'a ales un comitet de 12 membri, care este însărcinat să studieze cu deamăruntul și eventual să întregiască proiectul adoptat, care armează aci:

I. 1. Contopire deplină cu toate ținuturile locuite de Români.

2. Autonomie egală tuturor confesiunilor și ajutor material pentru dezvoltarea bisericilor autonome. Abzicerea statului dela orice ingerință în daraverele interne ale bisericilor.

II. 1. Reducerea funcționarismului. Cassarea posturilor de onoare și de sinecure.

2. Abrogarea căsătoriei civile în forma ei actuală.

3. Simplificarea mașinării statului.

III. 1. Libertate de presă, de asociere și întrunire între marginile constituției, a moralității publice și a intereselor superioare de stat.

2. Mijloace preventive contra pornografiei, contra presei și scrisorilor de bălcu, cari propagă joshnicia și animalitatea.

IV. 1. Reforma instrucției în vederea vieții zilnice. Școala să se prefacă în anticamera vieții.

2. Studiul religiunii, al limbei statului și al higienii să fie obligatoriu la toate instituturile de învățământ și de creștere.

3. Susținerea școlilor confesionale.

4. Să se înființeze școli pentru industrie, pentru învățecii de meserii, școli economice, comerciale.

5. Srijinirea științelor înalte și a artei, dar numai după îndestularea altor lipse elementare și arzătoare.

V. 1. Tratament la fel pentru toate popoarele țării. Instrucția lor să o promoveze statul materialicește în proporție dreaptă cu numărul lor.

2. Controla statului asupra instrucției întregi.

VI. 1. Grabnică și cea mai potrivită reformă agrară, care să îmbrățișeze tot ce aparține proprietății de pământ: păduri, vii, pășuni, agri, livezi, intravilane și instrucțiunea economică.

2. Recunoașterea dreptului de proprietate privată atât pentru indivizi fizici cât și pentru persoanele morale.

3. Înființarea de reuniuni — cooperative economice sub egida statului.

4. Păstrarea intactă a proprietății minimale.

VII. 1. Socializarea întreprinderilor mari comerciale și industriale după analogia reformei agrare.

2. Nimicirea comercialului uzurar și menajarea comerțului cinstit și a industriei naționale.

3. Înființarea cooperativelor de consum și valorizare.

4. Impedecarea speculei în desfășurarea operelor literare.

5. La acordarea concesiunii pentru negoț și meserii să fie ascultați locuitorii satului ori târgului respectiv.

6. Burse și ajutoare pentru uceniciei de comerț și meserie.

7. Inițierea, cultivarea și întărirea industriei de casă.

8. Industrie agronomică din produsele pământului nostru și pentru cultivarea aceluiaș pământ.

9. Limitarea producției și vânzării alcoolului.

VIII. Regularea și sporirea drumurilor de fier și de piatră așa, că nicăiri să nu se facă paradă în contul statului până sunt regiuni fără drumuri practiceabile.

Regularea riuurilor navigabile și înțărmarirea apelor curgătoare contra ezundărilor.

Desființarea vâmlor.

IX. Scutirea minimului de existență dela orice contribuție erarială.

Dare progresivă în cadrele căreia capitalul mobil să se supună unei procentuări mai mari decât proprietatea imobilă.

Înlocuirea catastrului cu estimiul valorii pământului și supunerea la contribuție a volorii acesteia.

Ridicarea dării de conzum de pe articlii de prima necesitate

și supunerea la acest soi de dare în măsură cât de urcată a tuturor articliilor de lux.

Ridicarea monopolului de pe tutun și rachiurile de casă. Înșirarea lor între articlii de lux.

Cu dări de lux să se taceze și florăriile, grădinile neproductive, pescăriile distractive șcl.

Contribuții speciale pentru necăsătoriți și pentru căsătoriți fără copii.

Relaxare, respective scutire totală, dela dări erariale pentru familiile cu copii, după numărul acestora și după starea materială a familiei.

X. Intrare în „uniunea popoarelor” urmată de reducerea și desființarea militarismului.

XI. Cerem aparat iustițiar cu mișcări ușoare, eu juzi conștientioși. Curțile de apel — tablele regești — să se sisteze. Restrîngerea dreptului de agrățiere și amnestiare la delicturile politice.

Suspendarea instituției juraților.

Gratuitatea procedurilor judiciare obligatoare.

Estinderea competenței judecătorialelor comunale.

Recunoașterea imputabilității faptelor comise în beție.

Cauzele privitoare la esența, ființa căsătoriilor, la legitimitatea pruncilor trec la forurile bisericesti.

XII. Înmulțirea instituturilor de educație, azilelor de copii, orfelinelor. Îndatorirea proletarilor de a se asigura pentru bătrânețe, pentru morburii și pentru accidente cu nefericiri corporale.

Ajutorarea cu bani sau naturale a femeilor sărace în caz de nașteri legitime.

Provederea satelor cu femei dextre în ale moșitului ca să aziste la toate nașterile.

Cură medicală și loc gratuit în sanatoare pentru bolnavii invalizi.

Repaus deplin în toate Duminecile și în unele sârbători: în agricultură, în comerț — industrie și în toate birourile.

Asigurarea subzistenței funcționarilor — între cari socotim și pe preoți și pe învățători — prin leafă cuviincioasă.

Nici unei gradații sociale nu acordăm avantajii materiale, cerem însă pragmatică de serviciu.

Relativ la orice retribuție din partea statului mărturisim principiul, că aceea trebuie să fie în raport cu calificația, cu investiția materială și cu însăș munca: principiul acesta este a se aplica atât la prestațiunile fizice cât și la cele spirituale¹⁾.

* * *

¹⁾ Toate foile rom. să publice cele de până aci. Autorul.

Aşa s'a desfășurat în Turda steagul, sub care s'au înrolat toți conducătorii vieții publice cu îndatorirea să instrueze și organizeze toate satele.

Sub flamura aceasta a democriției creștine-naționale este chemată toată suflarea românească.

Steagul este desfășurat: înșuruiți-vă la umbra lui, frați români de pretutindeni, și de toate clasele; pânzele lui pe toți vă adumbresc!

Dr. V. C.

Informațiuni.

*** Dl. M. Theodorian Carada** e salutat cu toată dragostea, când i-și reia colaborarea la ziarul nostru.

Paris. Conferința păcii a deosebit în sfârșit chestiile naționale din Europa de cele teritoriale din Colonii, care, acestea, fuseseră lăsate la hotărârea, cu majoritate, a Ligei Națiunilor.

Radiograma ultimă vorbește, în adevăr, așa: „Hotărârea de ieri privitoare la Colonii nu s'a aplicat și teritoriilor europene, ținându-se samă, că popoarele sunt prea înaintate pentru a înghădi o hotărâre asupra teritorilor, venită din afară ca în coloniile din Africa.“

*** În Târgul Murășului** vor fi preluate: academia comercială superioară și școala superioară de fete. Lucrurile inventariale sunt deja în curgere, la ambe instituturile.

*** Coolidge, președintele** comisiunii științifice americane a plecat la Praga, unde va rămâne trei zile, pentruca să studieze raporturile din Boemia. Va conveni și cu președintele Massaryk.

*** Delegații sași** Marți s'au reîntors din București. În absența lui Brătianu delegația a fost salutăată la despărțire de Ferekide. — Schullerus, presidentul delegației sașilor, a mulțumit călduros pentru primirea avută. Au mai vorbit miniștrii Ștefan Pop, Alexandru Vajda, protopopul Schuller și Dr. Jeckeli. — Delegația sașilor a dăruit pe seama săracilor din capitală 3000 lei. Delegația a fost compusă pe lângă președintele Schullerus, din Dnii: Dr. Rudolf Brandsch, fost deputat, Dr. Rudolf Schuller, fost deputat, Dr. A. Poloni, redactor, Dr. Ioan Otto Roth, Dr. Ludovic Joelly și Dr. Eugen Filtsch, preot.

*** Generalul Mehmed Pașa,** după o știre din Constantinopol, comandantul diviziei a treia, a fost deținut din motivul, că se susține, că el ar fi organizat

și inscenat măcelul împotriva grecilor și armenilor.

*** America va ajutama** statele din Europa cu animale. Pentru acest scop va trimite la noi o comisiune compusă din bărbați experți, cari se vor convinge despre starea și numărul animalelor necesare pentru lucrarea economiei și conform raportului ce-l vor face, se va stabili numărul vitelor ce o să-l trimeată în Europa.

*** Prețul maximal** al luminilor s'a făcut deja în România, stabilindu-se 965 lei pentru o chilă. La noi și azi plătim chila cu 65—70 coroane.

*** La București** au sosit 25 vagoane cu marfă franceză. Conțin conserve, săpun și articlii de îmbrăcăminte.

*** Inspector general** al învățământului primar și normal-primar a fost numit Dl Solomon Halița.

*** Portul Fiume,** după o propunere făcută de Wilson, va fi declarat de port liber. Această propunere, a Presidentului Statelor unite din America de nord, a stârnit mare bucurie în întreg Parisul.

*** Dreptul de cetățean** în Statele unite ale Americii nordice îl primesc toți acei străini, cari în decursul războiului mondial au luat parte activă, și dacă după demobilizare se vor reîntoarce iarăși în America.

*** Înființarea statului o-vreesc** din Palestina la recunoscut Wilson, spunând, că formarea acestuia e îndreptățit pe baza dreptului internațional. În același vreme îi recunoaște și independența națională a statului iidovesc.

*** Cetim** în „Universul“. A fost arestat Slavici, bunul român ardelen. Virgil Arion, Slavici, Herț, Arghezzi, Karnabat...

Și astfel închisoarea Văcărești a devenit — cum spune francezul — „le dernier salon ou l'on cause“, un soi de Academie care însă, vai, nu-i deloc liberă.

*** Recepția Președintelui Wilson în Camera franceză.** Camera franceză a primit în ziua de 21 după amiază, pe președintele Wilson. Ceremonia a fost fără precedent. Președintele Poincaré, primul ministru Clemenceau și d. Dubost președintele Senatului au sosit întâi. După câteva minute și-a făcut apariția și președintele Wilson, care a fost primit în sala de recepție.

D. Dechanel, președintele Camerei a urat d-lui Wilson, bun sosit.

Președintele a trecut printr'un dublu șir de gardă municipală. La intrarea în Cameră, muzica a intonat imnul american și

apoi Marsilieza. Când președintele Wilson și-a făcut apariția, toți deputații și senatorii au salutat pe președintele Statelor-Unite. Președintele american, președintele Poincaré, d. Clemenceau și d. Dubost au luat loc în fața tribunei preșidențiale, de unde d. Dechanel a deschis ședința. Sala și gale-riile erau tixite.

Printre personajii importante erau de față d-nii Lloyd George, Balfour și Lansing.

D. Dechanel a ținut o scurtă dar elocventă cuvântare de care d. Wilson a luat cunoștință în traducere engleză.

*** Dl Aurel C. Domșa,** prim-contabilul Administrațiunii capitulare din Blaj și dl Ștefan Suciu, contabil la aceeași instituție, au fost săptămâna trecută la București spre a procura manuale de școală și cărți literare mai noi, de cari eram lipsiți de când cu eruperea războiului. Miercurea trecută au avut fericirea să fie primiți de Majestatea Sa Regele în palatul din București, iar Joi de Alteța Sa Regală Principele Moștenitor la Cotroceni. Prietini au rămas foarte încântați de primirea ce li-s'a făcut.

*** Congresele țărănești** din Basarabia cari au să aleagă câte patru membri de județ pentru comisiile județene de expropriere, în vederea punerii în aplicare a reformei agrare, s'au întrunit și lucrările lor urmează în cele mai bune condițiuni. Astfel în curând aceste comisii vor putea să înceapă a lucra, adică să înfăptuiască împroprietărirea țărănilor.

*** Bolșevicii** din Petrograd au arestat pe frații Gustav și Emil Nobel, nepoții fondatorului premiului Nobel. Ei au fost închiși în fortăreața Petru și Pavel sub pretext, că erau oameni de afaceri și speculau populația.

*** Avis.** Membri reuniunii demisiuni a preoților arhidiecezani sunt rugați, ca taxele de membri și orice corespondențe în afaceri de ale Reuniunii să le adreseze subscrisului.

Blaj, în 4 Februarie 1919.

Dr. Isidor Marcu m. p. canonic metr., presidentul Reuniunii de misiuni.

*** Apponyi prezidentul** comisiiei pentru autonomia catolică. Din Budapesta vine știrea, că Apponyi fost ministru al cultelor, a fost ales prezident al comisiiei exmisă pentru elaborarea unui plan de autonomie catolică. Ne bucurăm de alegerea aceasta și avem toată nădejdea, că se bucură și contele Apponyi. Mai ales că acum are mână liberă de a face autonomia, după cum îl trage inima, ne mai ridicându-i-se în cale protestele noastre ale Românilor greco-catolici din fostul regat al Ungariei. Vremile au rezolvat cearta aceasta atât de îndelungată dintre noi prin bariere trainice, cari se ridică la Tisa, ca să nu ne mai întâlnim, decât cel mult în coloanele gazetelor.

*** Franța a intrat** de o camdată în posesia a 320 de milioane de franci în aur pe care Germania i-a restituit ca fiind ridicați din Rusia fără nici o autorizație, de pe la diferitele bănci cu capital francez.

Caut

o ețonoamă bună și harnică. — Sunt vădov cu 5 copii, — cel mai mic de 2 ani, cel mai mare de 12 ani.

A se adresă la On. Domn Alexandru Gligor, paroh Șard p. Nyárádszereda.

(27) 1—3.

MAI NOU.

Conferența episcopească.

Ieri, în 7 crt. s'a terminat conferența episcopească. Hotărârile ei s'ar putea rezumă în 2 puncte:

1. Ținerea sinoadelor diecezane, apoi al celui provincial, în timpul cel mai scurt, ce-l permit împrejurările.

2. Redactarea unui Memoriu către Conziliul Dirigent, în care se arată relațiile de drept ale bisericii noastre față de stat și dorințele bisericii față de statul român. Memoriul se va tipări și se va publică în întregime.

Proprietar și Editor:

Consiliul Național Român din Blaj.

Director: ALEXANDRU CIURA.

Redactor: Ovidiu Hulea.